

ROSKILDES FORSVUNDNE KIRKER

† ALLE HELGENS KIRKE

irken, der var viet til *Alle Helgener*, nævnes første Gang 1253, da Pave Innocens 4. Koverdrog Jacob Erlandsen at give Sognepræsten ved Alle Helgens Kirke i Roskilde, Niels, Dispensation til at knytte endnu et Beneficium med Sjælesorg til sit Embede¹.

Kirken og Kirkegaarden, hvis Plads ses paa Resens Kort S. 26 Mærke 51, laa i Byens sydlige Del mellem det nu nedlagte Lille Allehelgensstræde med Alle Helgens Brønd, eller maaske det nuværende Gullandsstræde mod Vest, Bredgade mod Syd, Store Allehelgensstræde mod Øst og mod Nord en Bebyggelse, der strakte sig ud til det nuværende Torv. — Angaaende Beliggenheden i Byen, se S. 164.

Endnu ved Reformationens Indførelse tjente Kirken som Sognekirke², men i Kongebrev af 23. Januar 1539 omtales den som nedlagt³. Hvornaar Bygningen er blevet nedbrudt, vides ikke, ligesom dens nøjagtige Plads ikke kendes*. I Boghandler Flensborgs Have, Syd for Raadhustorvet, er man til forskellige Tider stødt paa Grundsten, Skeletter og en Brønd muret af Munkesten; muligvis staar disse Fund i Forbindelse med den forsvundne Kirke, fra hvilken ogsaa en sammesteds fremdraget *Granitøjlefod med skarpe Hjørnekolde og øvre Rundstav⁴ kan stamme. Nu i Roskilde Museum. Naar man 1584 finder Stedsbetegnelsen »ved Allehelgen«⁵ behøver dette ikke at betyde, at Kirken stod endnu. 1657 nævnes Kirkegaarden for sidste Gang, og o. 1670 kan Resens Kort kun angive »Alle Helgens Kirkes Sted« med tilføjede Oplysning: »Stod endnu Aar 1516«.

KILDER OG HENVISNINGER

Peder Resen: Atlas Danicus. Roskilde (ed. Johs. Knudsen) S. 44. — H. Behrmann: Grundrids til en Beskrivelse af Roeskilde. 1832. S. 159.

J. O. Arnhung: Allehelgens Kirke, MS. 1943. 10 S. (NM).

¹ Bullarium Danicum Nr. 473. ² Top. Saml. paa Papir, Roskilde Nr. 173 (RA), sml. Historisk Tidsskrift 6. R. II, 321 f., Note 3. ³ Danske Kancelliregistranter 1535—50, S. 79. ⁴ Afbildet hos P. Linde i AarbKbh. 1929. S. 454. ⁵ Roskildegaaards Lensregnskaber 1583—84 (RA).

† S. BUDOLFI KIRKE

irken, der var viet til *S. Botulf*, nævnes første Gang 1328¹. I et Brev 1380 tales der om Byens vestre Port, »som kaldes Bothulfskirkæport«². Ifølge Hofman brændte Kirken 1523³. Nord for Kirken laa S. Bodils Brønd (Resens Kort S. 26 Mærke 56).

Allerede Resen (o. 1674) taler i Opregningen af de forsvundne Kirker fejlagtigt om S. Botildæ og S. Botulphi Kirker, men da han i samme Fortegnelse mangler S. Pouls Kirke, er der muligvis Tale om en mærkelig Fejlskrift. Imidlertid følger de senere topografiske Forfattere ham og nævner baade Botulfs og Bodils Kirke, og mens Hofman (1774) ved, at Bodils Kirke var opkaldt efter Erik Ejegods Dronning Botilde³, er det først Behrmann (1832), der kender denne imaginære Kirkes Plads⁴. Der kan nemlig ikke være Tvivl om, at de to Navne dækker over een og samme Kirke, og at denne har været indviet til den engelske Helgen S. Botulf, hvis Navn allerede i Kirkefortegnelsen fra Midten af 1500'erne er forvansket til Bodil⁵.

*) Korrekturnote: Om Opdagelse af en Rundkirke ved Udgravninger 1944, se Tillæg.